

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ขอนแก่น เขต 1*

Administration Strategies Development for The Students
Learning Achievement Improvement of Schools
in KhonKaen Primary Educational Service Area 1

สายันค์ พาน้อย

Sayan Phanoi

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

North Eastern University, Thailand

E-mail: sayan_panoi@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและพัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) ประเมินประสิทธิภาพกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้สร้างและพัฒนาขึ้นกลุ่มเป้าหมายเป็นโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 50 โรงเรียน ใช้ระเบียบวิธีวิจัย การวิจัยและพัฒนา กระบวนการวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ 10 ตอน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย 1) คู่มือการดำเนินงานตามกลยุทธ์ 2) แบบบันทึก และ 3) แบบสอบถามผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยวิเคราะห์ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่ได้จากการสร้างและพัฒนา มี 5 กลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) การสร้างความตระหนัก (Awareness Building) 2) การส่งเสริมการมีส่วนร่วม (Promoting Participation) 3) การใช้นวัตกรรมทางการเรียนรู้ (Learning Innovation)

*ได้รับบทความ: 6 มีนาคม 2561; ตอรับตีพิมพ์: 3 ธันวาคม 2561

Received: March 6, 2018; Accepted: December 3, 2018



4) การนิเทศแบบชี้แนะ (Reflective Coaching) และ 5) การกำกับติดตาม (Follow-up Monitoring)

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพกลยุทธ์

2.1 ผลการประเมินตามมาตรฐานการประเมินของ Danial. L. Stufflebeam พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายทั้ง 50 โรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 46.16 ซึ่งสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

2.3 ผลการประเมินความพึงพอใจ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 ผลการประชาพิจารณา พบว่า ทั้ง 5 กลยุทธ์มีความเหมาะสม สามารถดำเนินการบรรลุเป้าหมาย และมีความสำคัญต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหาร; การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; กลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The purposes of this study were 1) to develop administration strategies for the improvement of student learning achievement 2) to evaluate the efficiency of the administration strategies. The sample consisted of 50 schools under the office of KhonKaen educational service area 1 in 2015 academic year, obtained by purposive sampling method. The methodology was research and development. Data collected by the researcher and staff through field notes and five-scale rating questionnaires. The qualitative data were analyzed by using content analysis and the quantitative data by frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results of the study were as follow:

1. The developed administration strategies for the improvement of student learning achievement composed of 5 strategies. The five strategies composed of awareness building, promoting participation, learning innovation, reflective coaching and follow-up monitoring.

2. The strategies efficiency evaluation.



2.1 As for the evaluation by using D.L.Stufflebeam' s technique, the efficiency of the strategies, on the whole, was rated highest.

2.2 As for the O-NET scores of Prathom 6 students of the sample schools averaged at 46.16, that was considered higher than the national average.

2.3 As for the satisfaction of stakeholders, on the whole, it was found at the highest level.

2.4 Regarding the public hearing, it was found that all the five strategies were appropriate, significant, and successful.

Keywords: Administration Strategy; Student Learning Achievement; Administration Strategies for Student Learning Achievement

1. บทนำ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการจัดการศึกษาไทยที่ผ่านมาพบว่า คุณภาพผู้เรียนยังไม่ประสบผลสำเร็จและไม่เป็นที่น่าพอใจของสังคมเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากผลจากการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) (Office of the Education Council, 2012) หรือการประเมินผลนักเรียนในระดับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment : PISA) ของประเทศสมาชิกองค์กรเพื่อความร่วมมือและพัฒนาเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development : OECD) นอกจากนี้ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ได้สอบวัดความรู้และทักษะพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกสังกัด ล้วนเป็น

ไปในทิศทางเดียวกัน

นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ปีการศึกษา 2555 พบว่า ผลการสอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 42.62 ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ (KhonKaen Primary Educational Service Area 1, 2014)

จากการวิเคราะห์องค์กรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีบริบทมีจุดแข็ง มีโอกาสเอื้อ และมีความพร้อมที่จะยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะด้านบุคลากร ภูมิเศรษฐกิจ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ การจัดการ (KhonKaen Primary Educational Service Area 1, 2014) จากการศึกษาเอกสารและศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ พบว่า ล้วนมีกลยุทธ์ในการ



ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่หลากหลายตามบริบท

จากความสำคัญของปัญหา และบริบทดังกล่าว จึงเป็นภารกิจหลักสำคัญของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่จะต้องยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดและเขตพื้นที่การศึกษานำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

2. เพื่อประเมินประสิทธิภาพกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่ได้สร้างและพัฒนาขึ้น

3. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนการวิจัย มีดังนี้

ระยะที่ 1 การสร้างและการพัฒนากลยุทธ์การบริหาร ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีของกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ศึกษา

เอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงได้มีการศึกษากรณีศึกษาผลการปฏิบัติของเขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นเลิศ (R1) และขั้นตอนที่ 2 การยกร่างกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (D1)

ระยะที่ 2 การตรวจสอบ ปรับปรุงและแก้ไขกลยุทธ์ ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบและการปรับปรุงกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา (R2) โดยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน และขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา (D2) โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 18 คน

ระยะที่ 3 การตรวจสอบยืนยันกลยุทธ์ ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 5 การตรวจสอบกลยุทธ์ (R3) จัดประชุมปฏิบัติการ (Workshop) ขั้นตอนที่ 6 การปรับปรุงแก้ไขกลยุทธ์ (D3) และขั้นตอนที่ 7 การใช้กลยุทธ์ในภาคสนามจริง (R4) การทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษากับกลุ่มเป้าหมาย 50 โรงเรียน

ระยะที่ 4 สรุปและประเมินผล ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 8 การสรุปผลการใช้กลยุทธ์ (D4) ผู้วิจัยวิเคราะห์ ปรับปรุง และสรุปผลการใช้รอบ 2 และเขียนรายงานผลการใช้กลยุทธ์ ขั้นตอนที่ 9 การประเมินคุณภาพทั้งหมดของกลยุทธ์ (R5) โดยการจัดประชาพิจารณ์ (Public Hearing) และขั้นตอนที่ 10 สรุปและการเขียนรายงานการวิจัย (D5)



2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) แบบบันทึกการสัมภาษณ์ 2) แบบสอบถามความพึงพอใจ 3) แบบประเมินมาตรฐานการประเมิน 4) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม 5) แบบบันทึกการประชาพิจารณ์ 6) คู่มือการดำเนินการกลยุทธ์ และ 7) แบบบันทึกการประชุม

2.1 ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนในการสร้าง ประกอบด้วย 1) ศึกษาความสอดคล้องของเครื่องมือและวัตถุประสงค์การวิจัย 2) การศึกษาลักษณะของเครื่องมือ 3) ยกร่างเครื่องมือ 4) นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5) ปรับปรุงเครื่องมือ 6) ทดลองใช้เครื่องมือ 7) หาคุณภาพเครื่องมือ 8) ปรับปรุงเครื่องมือ และ 9) ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

2.2 การหาคุณภาพเครื่องมือที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ผู้วิจัยได้หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Content Validity) โดยขอความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญว่าเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม โดยวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) พบว่า ข้อคำถามมีค่าระหว่าง 0.80-1.00 ส่วนการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ทดลองใช้เครื่องมือ และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.945

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองในปีการศึกษา 2557 เป็นระยะตามขั้นตอนและวิธีการวิจัย โดยข้อมูลที่เป็นแบบบันทึกมีผู้ช่วยวิจัยสนับสนุนการเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่เป็นแบบสอบถาม ส่งและรับคืนทางตู้

รับส่งหนังสือราชการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

4. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์เชิงเนื้อหา ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

4. สรุปผลการวิจัย

1. กลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ศึกษากรณีตัวอย่าง ศึกษาบริบทและวิเคราะห์ห้องค์กร ร่างกลยุทธ์เสนอผู้เชี่ยวชาญ ทดลองใช้ ปรับปรุงให้มีคุณภาพจนได้กลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มี 5 กลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) การสร้างความตระหนัก (Awareness Building) 2) การส่งเสริมการมีส่วนร่วม (Promoting Participation) 3) การใช้นวัตกรรมทางการเรียนรู้ (Learning Innovation) 4) การนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching Supervision) และ 5) การกำกับติดตาม (Follow-up Monitoring)

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

2.1 ผลการประเมินตามมาตรฐานการประเมินของ Stufflebeam โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ย



อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.77$, S.D. = 0.14) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้าน ความเป็นไปได้ ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.17)

2.2 ผลการประเมินความพึงพอใจ พบว่า ความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.61$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลผลิต ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 0.33) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.30)

2.3 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2557 ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายทั้ง 50 โรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 46.16 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ

2.4 ผลการประเมินประสิทธิภาพโดยรวมของกลยุทธ์ ทั้ง 5 กลยุทธ์มีความเหมาะสม สามารถดำเนินการบรรลุเป้าหมาย มีความสำคัญต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีข้อควรปรับปรุง

5. อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาอภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อความเข้าใจและขยายแนวคิด ในประเด็นดังนี้

1. กลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา พบว่า กลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของสถานศึกษา ที่ได้จากการสร้างและพัฒนา มี 5 กลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) การสร้างความตระหนัก (Awareness Building) 2) การส่งเสริมการมีส่วนร่วม (Promoting Participation) 3) การใช้นวัตกรรมทางการเรียนรู้ (Learning Innovation) 4) การนิเทศแบบชี้แนะ (Reflective Coaching) และ 5) การกำกับติดตาม (Follow-up Monitoring) ซึ่งสอดคล้องกับผลการสังเคราะห์ การดำเนินการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ใน 10 อันดับแรกของประเทศ แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาทั้ง 5 กลยุทธ์ดังกล่าว ข้างต้นมีความเหมาะสมเพียงพอ สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ และมีประสิทธิภาพ โดยมีผลการประเมินมาตรฐานกลยุทธ์ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และผลการประเมินความพึงพอใจ สนับสนุนผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลยุทธ์ พบว่า กลยุทธ์การสร้างความตระหนัก (Awareness Building) ที่ประกอบด้วยกิจกรรม 1) จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์สร้างความตระหนักในการสอบ O-NET 2) จัดทำป้ายนับเวลาถอยหลัง (Count Down) การทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน 3) กำหนดเป้าหมายความสำเร็จของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ 4) ลงนามความร่วมมือ (MOU) ระหว่างสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครู 5) จัดประชุมชี้แจง การทดสอบแก่ผู้บริหารสถานศึกษา 6) สร้างขวัญกำลังใจ



แก่สถานศึกษา ด้วยการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ 7) ส่งเสริมให้เกิดความรักความผูกพันและร่วมภาคภูมิใจในสถานศึกษา ทุกกิจกรรมสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกลยุทธ์สำคัญในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอดคล้องกับ Hennem (2010) และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Clark (2014) ที่พบว่า ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษา ควรเกิดจากความตระหนักร่วมกันขององค์กรชุมชน โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย คณะกรรมการบริหารครอบครัว และเยาวชน คณะกรรมการวิจยนโยบายสาธารณะ

เมื่อพิจารณากลยุทธ์การส่งเสริมการมีส่วนร่วม (Promoting Participation) ที่ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองนักเรียน เอาใจใส่ ดูแล และช่วยเหลือการเรียนของบุตรหลาน 2) ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ร่วมมือกันดูแลเอาใจใส่นักเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 3) กลุ่มสถานศึกษาร่วมมือกันในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 4) ส่งเสริมสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่ายต่างๆ ภายในเขตพื้นที่การศึกษา เช่น การจัดสรรงบประมาณให้กลุ่มสถานศึกษา และ 5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรเอกชน หรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีความสำคัญมากต่อความสำเร็จของการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1

เป็นอย่างมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ Hennem (2010) และยังสอดคล้องกับ Dickie (2013) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Clark (2014) ยังสอดคล้องกับ Lucious (2014) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรและหน่วยงานทางสังคม ส่งเสริมให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณากลยุทธ์ การใช้นวัตกรรมทางการเรียนรู้ (Learning Innovation) ที่ประกอบด้วยกิจกรรม 1) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูกิจการค้นและพัฒนาวัตกรรมการนำมาใช้ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) บริหารจัดการทดสอบออนไลน์ด้วยโปรแกรม Socrative 3) ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษา/กลุ่มสถานศึกษาจัดสอนเสริมแบบเข้ม 4) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในคลังความรู้ออนไลน์ (Resources Center) พบว่า มีความสำคัญมากต่อความสำเร็จของการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เป็นอย่างมาก สอดคล้องกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในเรื่องการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ล้วนใช้นวัตกรรมในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และยังสอดคล้องกับ Odentunde (2012) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ William (2014) ที่กล่าวว่า นวัตกรรมทางการเรียนรู้ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณากลยุทธ์การนิเทศแบบชี้แนะ (Reflective Coaching) ที่ประกอบด้วยกิจกรรม 1) ใช้กระบวนการนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิด



(Reflective Coaching) 2) ส่งเสริมการสร้างความเข้มแข็งกระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษา ด้วยกระบวนการนิเทศภายนอก ขับเคลื่อนการนิเทศภายใน (Out side in) 3) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนิเทศออนไลน์ และ 4) ส่งเสริมการนิเทศ โดยเครือข่ายการนิเทศ พบว่า มีความสำคัญมากต่อความสำเร็จของการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เป็นอย่างมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Odentunde (2012) และยังสอดคล้องกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ที่ใช้กลยุทธ์การนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิด (Reflective Coaching) ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Hennem (2010) ที่กล่าวว่า การนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิด ช่วยสร้างความเข้าใจและความร่วมมือ ส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณากลยุทธ์การกำกับติดตาม (Follow-up Monitoring) ที่ประกอบด้วยกิจกรรม 1) ส่งเสริมการกำกับติดตาม และรายงานโดยเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์เคลื่อนที่ 2) ส่งเสริมการกำกับติดตามโดยสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 3) ให้สถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษา เครือข่ายผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารายงานกิจกรรม ผลการดำเนินงานการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า มีความสำคัญมากต่อความสำเร็จของการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เป็นอย่างมาก สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในเรื่องการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ล้วนประสบผลสำเร็จในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการใช้กลยุทธ์การนิเทศกำกับติดตาม สอดคล้องกับ Lucious (2014) ที่กล่าวว่า การกำกับติดตามทำให้ทราบถึงการดำเนินงาน แนวทางแก้ไขและพัฒนา ให้งานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

2. การประเมินประสิทธิภาพ จากการศึกษาพบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพกลยุทธ์ตามมาตรฐานการประเมิน Danial. L. Stufflebeam โดยภาพรวมและรายด้าน มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีมาตรฐานด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการประเมินเชิงระบบที่พบว่า มาตรฐานด้านความเหมาะสมมีความสำคัญมาก (Namsiri, 2012) แสดงให้เห็นว่า กลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างและพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมดี มีความเหมาะสมกับสภาพบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีความเหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษาในสังกัดมีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความคาดหวังของสังคม มีความสะดวกในการนำไปใช้ในการปฏิบัติจริงมีความครอบคลุมมิติของกระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศ มีความสอดคล้อง และสนองตอบนโยบายการจัดการศึกษาโดยที่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน



เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีที่ตั้งอยู่ใน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอพระยืน และอำเภอบ้านฝาง ซึ่งถือได้ว่าเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื่องจากมีปัจจัยเอื้อและจุดแข็งหลายประการ รวมทั้งสังคมมีความตื่นตัวและคาดหวังสูง ครู และบุคลากรมีความตระหนักในความสำคัญและจำเป็น ดังนั้น การใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จึงมีมาตรฐานด้านความเหมาะสมสูงกว่าด้านอื่นๆ

จากการศึกษาที่พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2557 ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายทั้ง 50 โรงเรียน โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 46.16 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสังเคราะห์การดำเนินการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ใน 10 อันดับแรกของประเทศ ทั้งนี้เป็นเพราะการขับเคลื่อนกลยุทธ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทุกฝ่ายให้ความตระหนักและถือเป็นวาระสำคัญ ประเด็นที่ค้นพบและมีอิทธิพลอย่างมากคือการกำกับติดตามการดำเนินงานโดยใช้สังคมออนไลน์ ทั้งระบบเว็บไซต์ โปรแกรมสนทนาไลน์ (Line) การใช้นวัตกรรมการทดสอบออนไลน์ด้วยโปรแกรม Socrative

จากการศึกษาที่พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ

มากที่สุด โดยมีด้านผลผลิตมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่า กลยุทธ์ที่สร้างและพัฒนาขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี จึงส่งผลต่อผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น หลักฐานเชิงประจักษ์ที่ชัดเจน คือ การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองและองค์กรอื่นอย่างดียิ่ง ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ชุมชนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เป็นบรรยากาศของการร่วมมือในการทำงานที่ดีมาก (KhonKaen Primary Educational Service Area 1, 2014)

จากการศึกษาพบว่า ผลการประชาพิจารณ์ทั้ง 5 กลยุทธ์มีความเหมาะสม สามารถดำเนินการบรรลุเป้าหมาย มีความสำคัญต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีข้อควรปรับปรุงส่วนใหญ่เห็นว่า กลยุทธ์การสร้างความรู้ที่ประสบความสำเร็จสูงสุด และกลยุทธ์การใช้นวัตกรรมทางการเรียนรู้ ประสบความสำเร็จเป็นลำดับสุดท้าย

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสู่การปฏิบัติ

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น อาจศึกษา เผยแพร่ สร้างทางเลือกในการนำไปปรับใช้ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ควรขยายผลการใช้กลยุทธ์ที่ได้จากการวิจัยนี้ไปยังโรงเรียนอื่นในสังกัด



ให้ครอบคลุมทั่วเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ขอนแก่น เขต 1 โดยกระตุ้นกลยุทธ์ที่พบว่ายัง
ขับเคลื่อนได้ไม่เต็มศักยภาพ เช่น กลยุทธ์การใช้
นวัตกรรมทางการเรียนรู้ (Learning Innovation)

1.3 สถานศึกษาที่นำไปใช้เพื่อให้เกิด
ประสิทธิภาพสูงสุด ควรคำนึงถึงบริบทที่เหมาะสม
โดยเฉพาะกลยุทธ์การสร้างวัฒนธรรมเป็นเรื่อง
สำคัญมาก

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น
ที่นำไปใช้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ควรคำนึง
ถึงบริบทที่เหมาะสม จุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง
โดยประเด็นที่สำคัญในการขับเคลื่อนคือการสร้าง
วัฒนธรรมและการแสวงหาความร่วมมือ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากข้อค้นพบที่ว่า กลยุทธ์ที่
สร้างและพัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมกับบริบทของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น
เขต 1 ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป นักวิจัย นักการ
ศึกษา ผู้สนใจ อาจนำกลยุทธ์ดังกล่าวนี้ไปทดลอง
ใช้กับบริบทที่ใกล้เคียงกันหรือบริบทอื่น เพื่อศึกษา
เปรียบเทียบ ตรวจสอบ ยืนยันและการปรับใช้
ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนา
คุณภาพการศึกษา

2.2 รูปแบบและขั้นตอนการวิจัย
ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นไปตามข้อจำกัดและบริบท
เชิงพื้นที่และเวลา ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้สนใจ
นักวิจัย หรือนักการศึกษา อาจประยุกต์เพิ่มเติม
หรือตัดทอนตามความเหมาะสมของบริบท

References

- Clark, I. M. Y. (2014). *Correlation between Parents' s Academic Achievements, Emerging adult Children's Perception of Their Parent's Socio-economic Status and the Educational Attainment of the Emerging Adult Children*. IowaState University, U.S.A.
- Dickie, A. M. (2013). *The Effects of Extracurricular Activity Involvement on Developmental Experience and Student Achievement*. Nipissing University, U.S.A.
- Hennem, K. (2010). *The Correlation between Academic Achievements, Self-esteem, and motivation of Female Seventh Grade Student: a Mixed Methods Approach*. Indiana State University, U.S.A.
- KhonKaen Primary Educational Service Area 1. (2014). *Self Study Report*. KhonKaen : KhonKaen Printing.
- Lucious, Q. J. (2014). *The Relationship Practices, School Culture, and Student Achievement in Southwest Mississippi Schools*. North Central University, Pro Quest Dissertations Publishing, U.S.A.



- Namsiri, S. (2011). Academic task Development by Integrative Principle in Small size School : a Participatory Action Research. Dissertation. *Doctor of Philosophy in Education*. Graduate School : KhonKaen University.
- Odentunde, F. O. (2012). *Social Integration as a Factor in Academic Achievement of Children: A case study of African Immigrants in Louisville, Kentucky*. Spalding University, U.S.A.
- Office of the Education Council. (2000). *The Research and Development for Authority Distribution to Educational Area and School*. Bangkok : Office of the Education Council.
- Office of the Basic Education Commission. (2012). *The Summary report of Externat Quality Assessment round 3 (2012-2016) of the School in the Office of The Basic Education Commission*. Bangkok : Office of The Basic Education Commission.
- William, S. (2014). *The Relationship Among Principal Instructional Leadership, Collective Teacher Efficacy and Student Academic Achievement in Appalachia Eastern Kentucky High Schools*. Eastern Kentucky University : Pro Quest Dissertations Publishing, U.S.A.

